

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Obnovená sociální agenda: Příležitosti, přístup a solidarita v Evropě 21. století

KOM(2008) 412 v konečném znění

(2009/C 182/14)

Zpravodajka: **paní REGNER**

Spoluzpravodaj: **pan PEZZINI**

Dne 2. července 2008 se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Obnovená sociální agenda: Příležitosti, přístup a solidarita v Evropě 21. století

KOM(2008) 412 v konečném znění.

Specializovaná sekce Zaměstnanost, sociální věci, občanství, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 10. prosince 2008. Zpravodajkou byla paní REGNER a spoluzpravodajem pan PEZZINI.

Na 450. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 14. a 15. ledna 2009 (jednání dne 14. ledna), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 162 hlasy pro, 21 hlasů bylo proti a 25 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV vítá sdělení Komise o obnovené sociální agendě a domnívá se, že toto sdělení je společně s dalšími aktuálními sociálními iniciativami správným krokem k modernizaci evropského sociálního státu, neboť jeho smyslem je posílit úlohu jednotlivců a umožnit jim uplatnit svůj potenciál a učinit Evropskou unii sociálnější.

1.2 Vzhledem k rozsáhlé světové finanční a hospodářské krizi je o to důležitější, aby se Evropská unie zasazovala za silnou sociální a konkurenceschopnou Evropu. EHSV se proto důrazně vyslovuje – i přes obnovenou sociální agendu – pro skutečně sociální akční program.

1.3 Sdělení Komise se však zaměřuje zejména na reakce na nové skutečnosti. Jedná se především o přizpůsobení sociální politiky změnám ve společnosti, ale hlavně změnám v ekonomice a na trhu práce. Evropa naléhavě potřebuje moderní politiky trhu práce a pevné a udržitelné sociální systémy podporující zaměstnanost.

1.4 EHSV konstatuje, že Komise je zdrženlivá vůči dalšímu rozvoji pracovně právních minimálních standardů. Tyto standardy byly v minulosti hlavní osou evropské sociální politiky a zlepšení životních a pracovních podmínek, a měly by být tam, kde jsou nutné a smysluplné, i v budoucnosti součástí všech sociálních agend.

1.5 EHSV konstatuje, že sociální dialog je i nadále jedním z nejdůležitějších pilířů evropského sociálního modelu, a to jak na vnitrostátní, tak i na evropské úrovni. Sociální partneři mají klíčovou roli ve všech otázkách sociálních změn a musejí být proto zapojeni do přípravy, provádění a přezkumu všech opatření obnovené sociální agendy. Dialog občanské společnosti bude v budoucnosti dalším nosným pilířem.

1.6 Je třeba posílit otevřenou metodu koordinace zejména dalším stanovením kvantitativních a kvalitativních cílů. EHSV zde doporučuje větší zapojení Evropského parlamentu a v oblasti zadávání veřejných zakázek povinné zohlednění sociálních cílů, příp. hlavních směrů.

1.7 EHSV se domnívá, že je nutné, aby EU podporovala členské státy – v úzké spolupráci se sociálními partnery – při uplatňování společných zásad flexikurity, při přizpůsobení se těmto zásadám a při jejich kontrole. EHSV proto požaduje užší vazbu mezi debatou o konceptu flexikurity, posilováním sociálního dialogu na všech úrovních a kolektivním vyjednáváním na příslušných úrovních.

1.8 Akce Společenství na podporu rovného zacházení, na podporu osob se zdravotním postižením, pro boj se sociálním vyloučením a na podporu aktivního začlenění by měly být dle názoru Výboru doplněny o posílená aktivní politická opatření, která by se zaměřovala i na zaměstnanost starších osob a na znevýhodněné skupiny obyvatel a nezaměstnané. Prioritou musí být také boj proti chudobě.

1.9 EHSV považuje za nutné odpovídajícím způsobem reagovat na aktuální rozsudky ESD v souvislosti s vysíláním pracovníků a s opatřeními týkajícími se odborů. Diskusní fórum, které plánuje Komise, je prvním krokem. Zejména je třeba poukázat na různé alternativy, jak lze řešit napětí mezi svobodami vnitřního trhu na jedné straně a základními právy na straně druhé. Pokud je to nutné a vhodné, měla by být co nejrychleji přijata vhodná a konkrétní opatření na ochranu zaměstnanců, která by jasně stanovila, že ani hospodářské svobody ani pravidla hospodářské soutěže nemají přednost před sociálními základními právy.

1.10 Vzhledem k obavám panujícím u velké části evropského obyvatelstva, že za 20 let pro mnohé již nebude zajištěna vysoce kvalitní zdravotní péče ⁽¹⁾, by měly být stanoveny jasné a transparentní cíle, které by měly být vhodným způsobem monitorovány a zveřejňovány.

1.11 Migrace přináší kromě nových příležitostí a zvyšování hospodářského růstu a konkurenceschopnosti i negativní dopady. Komise by se měla v budoucnosti zabývat i těmito negativními aspekty a vypracovat opatření, aby jim bylo zabráněno.

1.12 EHSV přisuzuje stejně jako Komise velký význam uplatňování a provádění platných právních předpisů. Je však nedostatečné pouze apelovat na členské státy, zejména co se týče směrnice o vysílání pracovníků. V tomto směru je třeba věnovat větší pozornost zejména také přijetí účinných opatření na řešení přeshraničních otázek. Výbor dále vítá výzvu Evropské komise určenou všem členským státům, aby šly příkladem a ratifikovaly a prováděly úmluvy MOP, které byly touto organizací klasifikovány jako aktuální.

2. Návrh Komise

2.1 Dne 2. července 2008 předložila Evropská komise sdělení o obnovené sociální agendě ⁽²⁾. V tomto dokumentu Komise konstatuje, že nová sociální realita vyžaduje nové přístupy. Rychlost změn je velká. Politika musí držet krok a reagovat inovačně a pružně na výzvy globalizace, technologického pokroku a demografického vývoje.

2.2 Komise uvádí, že potenciální prostor pro vyvíjení činnosti je široký a je třeba stanovit priority. Z tohoto důvodu se agenda soustředí na klíčové oblasti, v nichž opatření EU vykazují jasnou

přidanou hodnotu a plně respektují zásady subsidiarity a proporcionality.

- Děti a mládež – budoucnost Evropy
- Investice do lidí, vytváření více a lepších pracovních míst, rozvoj nových dovedností
- Mobilita
- Delší a zdravější život
- Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení
- Boj proti diskriminaci
- Příležitosti, přístup a solidarita v celosvětovém měřítku

2.3 Opatření v každé z těchto oblastí přispívají ke třem cílům této agendy, tedy k příležitostí, přístupu a solidaritě.

2.4 Vyhodnocení sociální reality podle Komise potvrdilo, že občané a zainteresované strany očekávají, že EU přinese evropskou přidanou hodnotu sociálnímu rozvoji.

2.5 Komise má v úmyslu i nadále používat nástroje uvedené ve Smlouvě o ES (právní předpisy, sociální dialog, metoda Společenství, otevřená metoda koordinace, přidělování finančních prostředků EU, zapojení občanské společnosti) a zkoumat prostor pro součinnost mezi nimi uceleným přístupem a „chytřejší kombinací“ nástrojů politiky. Koordinace a dohled nad hospodářskými a rozpočtovými politikami hraje v tomto ohledu rovněž významnou úlohu.

3. Obecné připomínky

3.1 Komise v obnovené agendě konstatuje, že politika EU má již dnes silný sociální rozměr a kladný sociální dopad. EHSV plně souhlasí s Komisí, že EU má mít silný sociální rozměr a kladný sociální dopad, zejména v době finanční krize v tzv. „globální vesnici“. Tato finanční krize má za následek hospodářskou krizi, a v evropských členských státech lze zaznamenat recesi. Z toho dále vyplývají obtíže pro podniky a těžká doba pro zaměstnance a společnost. I přes to, že sociální politika spadá z velké části do zodpovědnosti vlád členských států, vítá Výbor iniciativy Komise, která v roce 2007 provedla vyhodnocení sociální reality a nyní předložila obnovenou sociální agendu, a domnívá se, že společná strategie pomůže zmírnit strach z budoucího vývoje blahobyti. K občanům Evropy by však mělo směřovat ještě mnohem silnější sociální poselství.

⁽¹⁾ Viz *Expectations of European citizens regarding the social reality in 20 years' time*, analytická zpráva, květen 2008, odst. 2.9, Flash Eurobarometer Series #227.

⁽²⁾ KOM(2008) 412 v konečném znění, sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Obnovená sociální agenda: Příležitosti, přístup a solidarita v Evropě 21. století.

3.2 V zásadě kladně je hodnoceno také to, že se agenda neomezuje na tradiční oblasti sociální politiky, nýbrž řeší také další oblasti, k nimž patří vzdělání, zdraví a mezikulturní dialog.

3.3 V současné době je však „tradiční“ přístup Společenství, ač obnovený a rozšířený o další oblasti, dle názoru Výboru nedostačující. Otázka zásadního makroekonomického směřování politiky nesmí být vytěsněna. Jinak hrozí nebezpečí, že hlavní orientace bude i nadále postrádat citelný sociální rozměr.

3.4 Výbor zastává názor, že sociální rozměr Evropy by měl být mj. vyjádřen v skutečně sociálním akčním programu. Pouze obnovená sociální agenda je nedostačující. Akční program by se měl zakládat na pozitivní spolupráci mezi členskými státy, nikoli na konkurenčním vyrovnávání sociálních práv, sociální ochrany a pracovních podmínek směrem dolů⁽³⁾. Musí se zaměřit na aspekty, které přinášejí výsledky v souvislosti se zlepšením životních a pracovních podmínek, posílením sociálního zabezpečení při zohlednění jejich udržitelnosti a kladného působení na zaměstnanost, lepší konkurenceschopností, lepší přizpůsobivostí podniků a zaměstnanců a větším počtem kvalitnějších pracovních míst.

3.5 Je nutné aktivně uchopit sociální cíle. Reaktivní přístup v tom smyslu, že úkolem sociální politiky je reagovat na změny a pomáhat lidem přizpůsobit se novým ekonomickým požadavkům, je nedostačující. Středem zájmu musí být člověk a investice do lidí, cílem této politiky musí být zlepšení životních a pracovních podmínek a základem evropské sociální politiky musí být jasné, účinné a závazné nástroje.

3.6 Právě s ohledem na současnou krizi totiž nelze přehlédnout, že existuje celospolečenská zodpovědnost za blaho jedinců. Sem spadá zejména spravedlivé rozdělení příjmů, dostačující nabídka zaměstnání v konkurenceschopných podnicích, sociální zabezpečení proti rizikům, k nimž patří nemoc, invalidita, nezaměstnanost, stáří, podpora rodin, šance na vzdělání pro všechny, zabezpečení proti chudobě a vysoce kvalitní a dostupné služby obecného zájmu.

3.7 Hospodářská dynamika a sociální pokrok nejsou protiklady, nýbrž se vzájemně podporují. Sociální tržní hospodářství spojuje konkurenceschopnost a sociální spravedlnost. Je nutné, aby si sociální, ekonomická a environmentální oblast byly rovny.

⁽³⁾ Viz stanovisko EHSV na téma Nový evropský sociální akční program, zpravodaj: pan OLSSON (Úř. věst. C 27, 3.2.2009, odst. 4.1, s. 99).

4. Cíle a priority

4.1 EHSV se domnívá, že je smysluplné a nutné, aby EU podporovala členské státy – v úzké spolupráci se sociálními partnery – při uplatňování společných zásad flexikurity, při přizpůsobení se těmto zásadám a při jejich kontrole. Hlavním zájmem by při tom měla být podpora občanů a zlepšování jejich životních a pracovních podmínek. Zvláštní pozornost je třeba věnovat sociálním hlediskům. Komise a členské státy by měly vyvinout úsilí za účelem navázání rozhovorů, které by mohly vést k reformám s posílením a modernizací pracovních vztahů na všech úrovních. EHSV proto požaduje užší vazbu mezi debatou o konceptu flexikurity, posilováním sociálního dialogu na všech úrovních a kolektivním vyjednáváním na příslušných úrovních. Koncept flexikurity by měl zajišťovat vyváženou podporu flexibility a bezpečnosti. Koncept flexikurity neznamená jednostranné a nelegitimní snížení práv pracovníků, takové pojetí EHSV odmítá⁽⁴⁾.

4.2 Především mladí lidé, kteří hledají práci, jsou konfrontováni s velkými obtížemi. Generaci „praktikantů“ se často nabízí atypické formy práce, které mohou mít v některých případech za následek nejisté pracovní podmínky⁽⁵⁾. Je třeba důrazně uvítat opatření k aktivnímu začlenění a podpoře celoživotního učení. Kvalitní pracovní místa a jistá zaměstnání úzce souvisejí s dobrým a rozsáhlým vzděláním. Evropská unie a zejména členské státy musejí však dále vytvořit skladbu politik, které by vedly k lepšímu sladění schopností a kvalifikací na jedné straně a požadavků podniků na straně druhé. Měla by být zajištěna vyšší „zaměstnatelnost“ absolventů a zlepšeny rámcové podmínky pro podniky za účelem vytváření kvalitních pracovních míst. Dále by měla být přijata opatření na zamezení nejistým pracovním podmínkám. V předvečer vyhodnocení Evropského paktu pro mládež (2005) by bylo užitečné konečně podniknout nějaké kroky.

4.3 Také iniciativa Společenství na podporu kvalitních pracovních míst by měla smysl. Tato iniciativa by měla být zaměřena na to, aby za aktivní podpory sociálních partnerů byla ohodnocena kvalita a výkon absolventů, čehož má být dosaženo zřízením nového kontaktního místa v rámci programu JASMINE – mikroúvěry⁽⁶⁾.

4.4 EHSV považuje podporu podnikatelského jednání, zprostředkování podnikatelských schopností a podporu finančního vzdělávání v EU za důležitou. Podnikání v nejširším smyslu, které

⁽⁴⁾ Viz stanovisko EHSV na téma Koncept flexikurity (kolektivní vyjednávání a úloha sociálního dialogu), zpravodaj: pan JANSON, Úř. věst. C 256, 27.10.2007, odst. 1.4, s. 108.

⁽⁵⁾ Viz navržený balíček opatření EHSV zaměřený na poskytnutí jisté perspektivy zaměstnání do budoucna pro mladé lidi. Ve stanovisku z vlastní iniciativy Pracovní příležitosti pro prioritní skupiny, 12.7.2007, zpravodaj: pan GREIF; kapitola 5: Efektivní boj proti nezaměstnanosti mládeže, Úř. věst. C 256, 27.10.2007, s. 93.

⁽⁶⁾ Viz stanovisko EHSV na téma Mikroúvěr, zpravodaj: pan PEZZINI, Úř. věst. C 77, 31.3.2009, s. 23.

může stimulovat a podporovat inovační a kreativní přístup, je zásadním nástrojem Lisabonské agendy, s jehož pomocí má být posílen růst, vytvořena lepší pracovní místa, nastolena sociální soudržnost a který má sloužit v boji se sociálním vyloučením (7).

4.5 V rámci strategie zaměstnanosti a otevřené metody koordinace by měly být vytvořeny daleko ambicióznější, účinnější a lépe měřitelné cíle s většími pravomocemi Evropské komise. Je zapotřebí soustředit na se kvantitativní evropské cíle, zejména v oblasti aktivace, vzdělávání a celoživotního učení, zaměstnávání mladých, přístupu ke kvalitní zdravotní péči a rovného postavení mužů a žen (8).

4.6 V rámci podpory celoživotního učení by měl být obzvláště zohledněn protiklad v oblasti vzdělávání, kterým je fakt, že méně kvalifikovaní jsou během dalšího vzdělávání znevýhodněni.

4.7 Boj s dlouhodobou nezaměstnaností a nezaměstnaností mladých, podpora rovného postavení mužů a žen a vyšší procento zaměstnaných žen, posílení programu Společenství pro zaměstnanost a sociální solidaritu – Progress 2007–2013 (9) – zejména za účelem posílení kapacity nejdůležitějších sítí Unie na podporu politik Společenství a za účelem zavedení pokrokových nástrojů pro přezkum potřeb a perspektiv (Foresight) s participativními postupy „zdola nahoru“.

4.8 Je třeba zlepšit rámcové podmínky pro sociální dialog. V této souvislosti Výbor konstatuje, že ještě nebyl vytvořen volitelný rámec pro nadnárodní kolektivní vyjednávání, který je součástí sociální agendy na rok 2005 (10).

4.9 EHSV souhlasí s názorem Komise, že je velmi důležité se rychle a kladně dohodnout na návrzích směrnic týkajících se pracovní doby (11) a dočasné práce zprostředkované personálními agenturami (12). Potud EHSV vítá, že Rada přijala směrnici o dočasné práci zprostředkované personálními agenturami.

(7) Viz stanovisko EHSV na téma Podnikavost a lisabonská agenda, zpravodajka: paní SHARMA, spoluzpravodaj: pan OLSSON, Úř. věst. C 44, 16. 2. 2008, odstavec 1.1, s. 84.

(8) Viz stanovisko EHSV na téma Hlavní směry politik zaměstnanosti, zpravodaj: pan GREIF (Úř. věst. C 162, 25.6.2008, odst. 2.1, s. 92).

(9) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1672/2006/ES ze dne 24. října 2006 o programu Společenství pro zaměstnanost a sociální solidaritu – Progress (Úř. věst. L 315, 15. 11.2006).

(10) Sdělení Komise o sociální agendě, 9.2.2005, (KOM(2005) 33 v konečném znění).

(11) Pozměněný návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/88/ES o některých aspektech úpravy pracovní doby, KOM(2005) 246 v konečném znění.

(12) Pozměněný návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o pracovních podmínkách dočasných agenturních pracovníků, KOM(2002) 701 v konečném znění.

4.10 Několik nedávných rozhodnutí Evropského soudního dvora (právní věci Laval (13), Viking (14), Rüffert (15)) brizantním způsobem poukázalo na to, že existuje napětí mezi předpisy vnitřního trhu na jedné straně a mezi základními právy (zejména odborů) na straně druhé, a byly tak nastoleny zásadní otázky. Z toho vyplývá nutnost jednat. Diskusní fórum navržené Komisí je prvním krokem. Komise by nyní měla podrobně přezkoumat dopady vnitřního trhu na práva zaměstnanců a kolektivní vyjednávání. Je-li to nutné a vhodné, měla by být přijata co nejrychleji vhodná a konkrétní opatření na ochranu zaměstnanců, která by jasně stanovila, že ani hospodářské svobody ani pravidla hospodářské soutěže nemají přednost před sociálními základními právy.

4.11 Mobilita osob je bohatým zdrojem příležitostí a pomáhá zvyšovat hospodářský růst a konkurenceschopnost. Výbor však považuje za nutné, aby kromě pozitivních stránek byly uvedeny také negativní stránky mobility, zejména v souvislosti s většími migračními vlnami. K nim patří zejména sociální dopady, např. sociální a rodinná situace migrantů a jejich rodinných členů, sociální dumping zejména v souvislosti s ilegálním zaměstnáváním, podmínky bydlení migrantů a možné dopady na trh práce. Dále by měly být zmíněny střednědobé a dlouhodobé dopady na vzdělávací systém v zemi původu a odliv mozků (16). Výsledky by pak měly tvořit základ opatření pro zabránění těmto dopadům.

4.12 EHSV vítá působení Komise za účelem rozvíjení kvalitních, snadno přístupných a udržitelných sociálních služeb. Výbor se jasně vyslovuje pro to, aby obecný zájem na těchto službách měl přednost před předpisy vnitřního trhu a hospodářské soutěže. Je nutné každopádně vyjasnit příslušné pojmy a předpisy. Výbor proto navrhuje mnohostrannou, progresivní koncepci, v níž by byly propojeny odvětvové a tematické přístupy. To by mělo vést k přijetí právních aktů tam, kde je to zapotřebí, a/nebo k přizpůsobení těchto zásad a podmínek na různá příslušná odvětví (horizontální přístup se specifickým zaměřením na odvětví) (17).

4.13 Vzhledem k obavám panujícím u velké části evropského obyvatelstva, že za 20 let pro mnohé již nebude zajištěna vysoce

(13) ESD právní věc C-341/05: Laval un Partneri Ltd/Svenska Byggnadsarbetareförbundet (švédské odbory pro zaměstnance ve stavebnictví).

(14) ESD právní věc C-438/05: International Transport Workers' Federation u.a./Viking Line ABP u.a.

(15) ESD právní věc C 346/06: právník dr. Dirk Rüffert jako insolvenční správce majetku firmy Objekt und Bauregie GmbH & Co. KG proti spolkové zemi Dolní Sasko.

(16) Emigrace obzvláště vzdělaných či talentovaných osob ze země.

(17) Viz stanovisko EHSV na téma Jednotný trh pro Evropu ve 21. století, zpravodaj: pan Cassidy, spoluzpravodajové: pan Hencks a pan Capellini, odst. 1.13 a 1.15 (Úř. věst. C 77, 31.3.2009, s. 15).

kvalitní zdravotní péče⁽¹⁸⁾, by měly být stanoveny jasné a transparentní cíle, které by měly být vhodným způsobem monitorovány a zveřejňovány.

4.14 S ohledem na rozhodnutí ESD v právní věci Rüffert je odvažné hovořit právě v souvislosti s zadáváním zakázek o „silném sociálním aspektu“⁽¹⁹⁾. Nesmíme opomenout, že evropské směrnice o zadávání zakázek a skutečné zadávání veřejných zakázek se téměř výhradně řídí hospodářskými aspekty. Zadavatelé veřejných zakázek potřebují jasné a závazné rámcové podmínky, aby mohli příslušně zohlednit sociální aspekty. Zadávání veřejných zakázek by získalo sociální tvář dále tehdy, pokud by zohlednění určitých sociálních hledisek nejen umožněno, ale kromě toho i závazně nařízeno. EHSV považuje tedy za smysluplné, aby Komise uvažovala konkrétně v tomto směru. Za tímto účelem lze použít sociální cíle evropských hlavních směrů a využít tak více potenciál otevřené metody koordinace.

4.15 EHSV již vyjádřil ve svém stanovisku ke směrnici o pracovní době⁽²⁰⁾ politování nad tím, že Evropská unie propásne šanci, pokud nezohlední slučitelnost soukromého a pracovního života. EHSV proto důrazně vítá výsledky konzultací Komise se sociálními partnery o slučitelnosti soukromého a pracovního života a již zveřejněné návrhy lepších podmínek při mateřské dovolené⁽²¹⁾ a zlepšení práv žen vykonávajících samostatně výdělečnou činnost⁽²²⁾. Výbor také vítá, že evropští sociální partneři podrobí přezkumu směrnici o rodičovské dovolené.

4.16 Akce Společenství na podporu rovného zacházení, na podporu osob se zdravotním postižením, pro boj se sociálním vyloučením a na podporu aktivního začlenění by měly být dle názoru Výboru doplněny o posílená aktivní politická opatření, která by se zaměřovala i na zaměstnanost starších osob a na znevýhodněné skupiny obyvatel a nezaměstnané. Prioritou musí být také boj proti chudobě. Při tom by měla být věnována zvláštní pozornost ženám a matkám samoživitelkám. Současně je také žádoucí posílit politická opatření zaměřená na vyváženou integraci přistěhovalců. EHSV může prostřednictvím střediska pro sledování trhu práce aktivně přispět k těmto analýzám.

(18) Viz *Expectations of European citizens regarding the social reality in 20 years' time*, analytická zpráva, květen 2008, odst. 2.9, Flash Eurobarometer Series #227; analýzu provedla The Gallup Organization Hungary na žádost generálního ředitelství pro zaměstnanost.

(19) KOM(2008) 412 v konečném znění, odst. 5.6.

(20) Stanovisko EHSV k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o změně směrnice 2003/88/ES o některých aspektech úpravy pracovní doby, zpravodajka: paní ENGELEN-KEFER (Úř. věst. C 267 ze dne 27.10.2005, s. 16).

(21) Návrh úpravy směrnice 92/85/EHP ze dne 3. října 2008, KOM(2008) 600/4.

(22) Návrh směrnice o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice 86/613/EHS, 2008, KOM(2008) 636 v konečném znění.

5. Nástroje

5.1 EU vytvořila v posledních desetiletích právní minimální standardy v oblastech rovného postavení žen a mužů a nediskriminace, jakož i v některých oblastech pracovních podmínek a kolektivního chápání práv pracovníků. Tyto právní předpisy tvoří zásadní součást evropské sociální politiky. I když bylo dosaženo určitého postupu, lze ještě mnohé zlepšit.

5.2 EHSV se vyslovuje pro to, aby byly využity všechny sociálně politické nástroje (právní předpisy, otevřená metoda koordinace, autonomní dohody sociálních partnerů), a aby pro každé téma byl uplatněn nejvhodnější nástroj. Skutečností je, že některé oblasti nebyly na evropské úrovni ještě vůbec projednány, např. vyplácení odměny v době nemoci, definice statutu pracovníka či ochrana při přeložení. Jiné oblasti jsou pokryty pouze částečně, např. slučitelnost pracovního a rodinného života či ochrana zaměstnanosti.

5.3 Je samozřejmě důležité, aby ve vnitrostátním právu byly účinně prováděny, používány a uplatňovány platné právní předpisy. V tom EHSV s Komisí souhlasí. Je také důležité, aby při provádění minimálních standardů byly tyto standardy považovány za skutečné zlepšení pracovních a životních podmínek a ne za konečnou fázi rozvoje. Dobré provádění vyžaduje účinné a vhodné nástroje a podporu především při přeshraničních záležitostech. Posledně uvedené se projevilo zejména u směrnice o vysílání pracovníků⁽²³⁾. Zde je nutná nejen výzva ke spolupráci, ale i celoevropské závazné rámcové podmínky. V tomto směru je třeba věnovat větší pozornost zejména také přijetí účinných opatření na řešení přeshraničních otázek.

5.4 Meziodvětvový, odvětvový a přeshraniční sociální dialog je i nadále jedním z nosných pilířů sociálního modelu v členských státech a na úrovni EU. Zaměstnavatelé a odbory mají při zvládání sociálně politických výzev klíčovou roli, neboť jsou hnacím motorem hospodářského a sociálního pokroku⁽²⁴⁾.

5.5 Dialog občanské společnosti, který je nutno zřetelně odlišovat od sociálního dialogu, bude v budoucnosti dalším nosným pilířem. Zapojení všech občanů a jejich organizací na všech úrovních do budování sociální Evropy bude skutečnou výzvou⁽²⁵⁾.

(23) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, Úř. věst. L 018, 21.1.1997.

(24) Viz stanovisko EHSV ze dne 9.7.2008 na téma Nový evropský sociální akční program, zpravodaj: pan OLSSON (Úř. věst. C 27, 3.2.2009, s. 99), odst. 5.6.

(25) Viz stanovisko EHSV ze dne 9.7.2008 na téma Nový evropský sociální akční program, zpravodaj: pan OLSSON (Úř. věst. C 27, 3.2.2009, s. 99), odst. 5.7.

5.6 EHSV sdílí názor Komise, že je třeba rozšířit potenciál otevřené metody koordinace, přičemž má být uplatněno jak kvantitativní, tak kvalitativní stanovení cílů. EHSV zdůrazňuje, že otevřená metoda koordinace by se měla odehrávat přímo „na místě“ a odrážet tak participativní přístup zdola nahoru a zajistit tak potřebnou koordinaci mezi partnery a politickými opatřeními ⁽²⁶⁾. Dále se doporučuje, aby do otevřené metody

koordinace byl silněji zapojen Evropský parlament. Zvýšila by se tak její demokratická oprávněnost.

5.7 Výbor vítá rozvoj cílů pro blaho občanů, které překračují obvyklý ukazatel HDP na obyvatele a mohou přispět k tomu, aby byl zrelativizován převážně hospodářský pohled na výkony národních ekonomik ⁽²⁷⁾.

V Bruselu dne 14. ledna 2009

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Mario SEPI

⁽²⁶⁾ Viz stanovisko EHSV ze dne 9.7.2008 na téma Nový evropský sociální akční program, zpravodaj: pan OLSSON (Úř. věst. C 27, 3.2.2009, s. 99), odst. 7.9.3.

⁽²⁷⁾ Viz stanovisko EHSV ze dne 9.7.2008 na téma Nový evropský sociální akční program, zpravodaj: pan OLSSON (Úř. věst. C 27, 3.2.2009, s. 99), odst. 7.9.2.